

ДОДАТОК А
Копії публікацій

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ СТРАТЕГІЇ: ІННОВАЦІЇ, БЕЗПЕКА ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Колективна монографія



Харків 2021

УДК 330.131

*Рекомендовано Науково-технічною радою
Харківського національного університету радіоелектроніки
(протокол № 13 від 18.11.2021)*

Рецензенти

Отенко В.І., доктор економічних наук, професор, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця.

Тулчинська С.О., доктор економічних наук, професор, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Трохимець О.І., доктор економічних наук, професор, Класичний приватний університет.

Сучасні економічні стратегії: інновації, безпека та сталий розвиток: колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Т.В. Полозової, д.е.н., проф. І.В. Колупаєвої, к.е.н., доц. О.В. Мурзабулатової Харків: ХНУРЕ, 2021. 296 с.

ISBN 978-966-659-336-1

Монографію присвячено дослідженню проблем господарювання економічних агентів на всіх рівнях управління та питанням забезпечення економічної безпеки діяльності окремих підприємств, галузей, регіонів та країни в цілому. Монографія є результатом теоретичних і практичних досліджень з удосконалення науково-методичного забезпечення функціонування суб'єктів господарювання на мікро- та макроекономічному рівнях.

Монографія базується на матеріалах II-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта».

Монографія призначена для науковців, викладачів, аспірантів, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

Відповідальність за зміст та достовірність матеріалів несуть автори. Редакція залишає за собою право не публікувати матеріали, що не відповідають формату видання, а також істотно змінювати зміст текстів за узгодженням з автором. Думка авторів може не співпадати з думкою членів редколегії.

ISBN 978-966-659-336-1

DOI: 10.30837/978-966-659-336-1

- © Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2021
- © Харківський національний університет радіоелектроніки, 2021
- © Колектив авторів, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
-------------------	----------

РОЗДІЛ 1

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ**

<i>Kolupaeiva I.V., Polozova O.O.</i>	
ROLE AND IMPORTANCE OF INFORMATION SYSTEMS IN THE ECONOMY.....	11
<i>Ovsiuchenko Y.V., Peresada O.V.</i>	
SYSTEMATIZATION OF THE CREATIVE PROCESS IN MANAGEMENT.....	16
<i>Sheiko I.A., Kurdenko O.V.</i>	
INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF UKRAINE.....	21
<i>Sheiko I.A., Storozhenko O.V.</i>	
GROWTH POTENTIAL OF UKRAINIAN MACHINERY AS A TOOL FOR EXPORT DIVERSIFICATION.....	29
<i>Sheiko I.A., Storozhenko O.V.</i>	
IT SECTOR AS A DRIVER OF ECONOMIC DEVELOPMENT AND INVESTMENT GROWTH IN UKRAINE.....	37
<i>Бабайлов В.К., Мурзабулатова О.В.</i>	
РОЗРОБКА ГЛОБАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ ЛОГІСТИКИ.....	44
<i>Геслева Н.В., Пронюк Г.В., Ришко Ю.М.</i>	
ПРОГНОЗУВАННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКІВ НА РИНКУ МІКРОКРЕДИТУВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ.....	51
<i>Діденко Є.В.</i>	
ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ.....	60
<i>Костін Ю.Д., Швидкий В.А.</i>	
СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЦІ.....	69

Лебедева Н.А.

**МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ.....** 81

Мусієнко В.О.

**ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ ЗНАННЯМИ –
ДЖЕРЕЛО КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ.....** 88

Мусієнко В.О., Образкова І.В.

МЕТОДИКА ВИБОРУ ОБ'ЄКТА ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ..... 93

Степанова О.В.

**МЕТОДИКА БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНОЇ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ
РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.....** 99

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Kolupaieva I.V., Abdulsamad Al-Dhabab

**THEORETICAL ASPECTS OF CRISIS MANAGEMENT OF
ENTERPRISES.....** 110

Kolupaieva I.V., Afolabi Ibrahim F.O.

**MODELS OF ACCESSING CRISIS MANAGEMENT IN TERMS OF
COVID-19 PANDEMIC: A FOCUS ON NIGERIAN
ENTERPRISES.....** 116

Kolupaieva I.V., Polozov M.O.

**IMPLEMENTATION OF INFORMATION TECHNOLOGY
MANAGEMENT AT THE INDUSTRIAL ENTERPRISES.....** 122

Pribylnova I.B., Muzychenko A.S.

PRACTICAL APPROACHES TO BUSINESS VALUE ASSESSMENT..... 128

Polozova T.V., Kyslichenko A.P., Mokhammed Rabeakh

**THEORETICAL AND METHODOLOGICAL APPROACH OF
DIAGNOSTICS OF INNOVATION AND INVESTMENT
POTENTIAL OF THE ENTERPRISE.....** 136

Polozova T.V., Kutsenko Y.A., Alzoubi Laith Abdel Karim Mohammad

**THE CONCEPT OF ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC
MECHANISM IN THE CONTEXT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT
OF THE ENTERPRISE.....** 142

<i>Довгопол Н.В., Ізменцева Н.В.</i>	
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІДНОСИНАМИ У ПРОЄКТНІЙ ГРУПІ.....	151
<i>Кирий В.В., Водолажченко Д.С.</i>	
ОЦІНКА СПОСОБІВ ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧІ КОМІВОЯЖЕРА ЗА УМОВ НЕЧІТКИХ ДАНИХ.....	160
<i>Полозова Т.В., Бессараб Д.І.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СКЛАДСЬКОЇ ЛОГІСТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	165
<i>Полозова Т.В., Бобко Н.В.</i>	
АЛГОРИТМ ПОБУДОВИ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ МЕРЕЖІ ПІДПРИЄМСТВА.....	172
<i>Полозова Т.В., Кравченко М.В.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	178
<i>Полозова Т.В., Прокопенко В.Ю., Гаджієва Саміра Анар кизи</i>	
ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КОМАНДИ ПРОЄКТУ.....	184
<i>Соколова Л.В., Аль-Фахор Ескндер Суліаман Салти</i>	
ВИЗНАЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА ТА ОЦІНКА ЙОГО СТАБІЛЬНОСТІ.....	191
<i>Соколова Л.В., Сажнева А.О.</i>	
ТЕОРЕТИЧНА ПЛАТФОРМА ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	201
<i>Соколова Л.В., Сичова Т.Ю.</i>	
СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ІННОВАЦІЙНО-ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ФОРМУВАННЯ.....	206
<i>Тохтамиш Н.І., Книшов Д.С.</i>	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕКЛАМНИХ ЗАХОДІВ.....	214

РОЗДІЛ 3
БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ ТА МЕХАНІЗМИ СТРАТЕГІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Peresada O.V., Pribylnov A.O.

ASSESSMENT OF THE LEVEL OF ECONOMIC SECURITY OF SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION..... 221

Діденко Є.В., Соломаха І.С., Косінов А.Л.

НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ ІТ-РИЗИКАМ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА..... 230

Кириї В.В., Міщеріна Н.В.

КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА..... 236

Кириї В.В., Башкатов В.А.

КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ..... 242

Кириї В.В., Фастов М.М.

ВАЖЛИВІСТЬ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ..... 247

Колупасєва І.В., Шапошник Б.В., Ткаченко А.Г.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ РИЗИКУ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ..... 253

Мусієнко В.О., Клименко Д.О., Мандзіна В.І.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА..... 260

Полозова Т.В., Обейд Лара Ходор, Мамедов Руфат Гаїб огли

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА..... 266

Полозова Т.В., Сабіров С.С., Сеїдова Г.М.

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА..... 272

Соколова Л.В., Литвинова А.В.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ..... 281

Солодкий В.С.

СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ КОНКУРЕНТНОЇ РОЗВІДКИ ПІДПРИЄМСТВА..... 287

Кирий В.В.,

*к. е. н., доцент кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою,
Харківський національний університет радіоелектроніки*

Фастов М.М.

*студент,
Харківський національний університет радіоелектроніки*

ВАЖЛИВІСТЬ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Необхідність захисту інтелектуальної власності тісно пов'язана з економічними вигодами. Об'єкт інтелектуальної власності, як продукт, що створений за визначений час митцем або винахідником, або їх групою тощо потребує особливих правил його використання. Наприклад, як інструмент економічної політики, патенти спрямовані на компенсацію винахіднику за витрачені зусилля, створення стимулу для інновацій та внесок у інвестиції для додаткових досліджень і розробок. Треті сторони можуть використовувати запатентований винахід лише з дозволу або ліцензії власника патенту або, якщо це можливо, після отримання примусової ліцензії.

Економічна передумова охорони авторського твору полягає в тому, що автори повинні отримувати компенсацію за експлуатацію їхніх творів як віддачу за працю та навички, які вони розширили, створюючи свої твори. Крім того, такі правила використання інтелектуальної власності мають на меті надати авторам стимул до творчості. Якщо автори отримують прибуток від своєї роботи, вони продовжуватимуть створювати творчі та оригінальні роботи. Якнайширше розповсюдження авторських творів приносить користь громадськості. Ці принципи є сукупними та взаємозалежними та лежать в основі захисту авторського права.

Захист товарних знаків ґрунтується на передумові, що захист відмітних знаків для відмінності товарів і послуг торговців від товарів і послуг інших торговців захищає громадськість від обману та плутанини. Право інтелектуальної власності в кінцевому підсумку ґрунтується на уявленні про те, що за його відсутності креативності, інновацій та диференціації продуктів буде недостатньо або вони будуть іншої якості. Цінність торгової марки переплітається з якістю товарів, які вона позначає.

У звіті Комітету з питань бізнесу та промисловості, зазначається, що права інтелектуальної власності залишаються ключовим інструментом політики для сприяння інноваціям та економічному зростанню [1]. Нижче наведено короткий огляд деяких макро- та мікроекономічних переваг, які перелічено у звіті (рис. 1):

- захист інтелектуальної власності забезпечує стимули, які забезпечують достатню кількість нових винаходів і праць. Це стимулює інновації та стимулює стійке та широке економічне зростання;
- права інтелектуальної власності сприяють розкриттю винаходів та інноваційної інформації, що стимулює інновації між галузями та всередині них;
- права інтелектуальної власності є ринковим механізмом поширення знань;
- як ефективні інструменти, орієнтовані на ринок, права інтелектуальної власності дозволяють фірмам більш повно отримувати прибуток від ризикованих і невизначених інвестицій;
- права інтелектуальної власності сприяють ризикованим, невизначеним і дорогим інвестиціям. Їх захист, орієнтований на перспективи, стимулює компанії та окремих осіб інвестувати у створення нових технологій та нових продуктів, включаючи поступові вдосконалення, особливо якщо прибуток від інвестицій є довгостроковим, де інвестиції включають значні кошти, витрати або ризики, а також де винахід чи твір можна легко скопіювати чи імітувати;

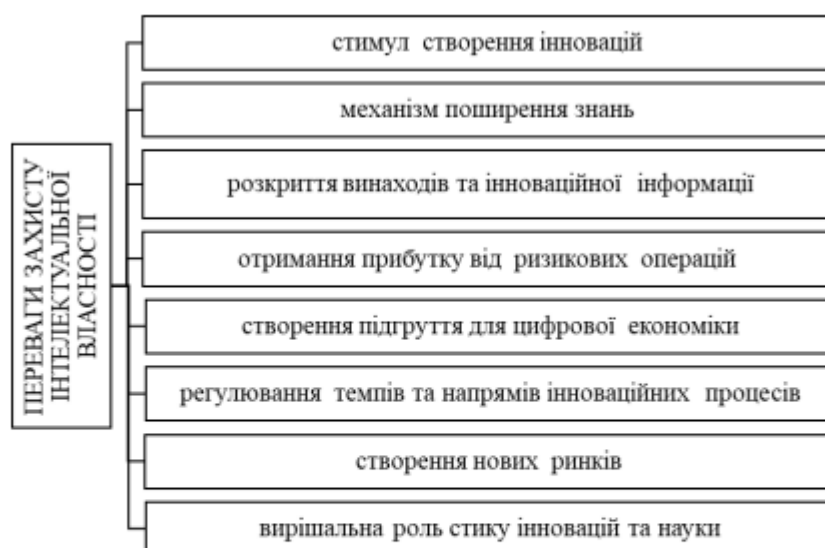


Рисунок 1 – Переваги захисту інтелектуальної власності, за матеріалами

Джерело: [1]

– переваги інтелектуальної власності для цифрової економіки. Комп'ютери, телекомунікації, напівпровідники, розважальний та освітній контент та інші інформаційні сектори все більше залежать від об'єктів права інтелектуальної власності як правової та економічної основи цих галузей;

– права інтелектуальної власності створюють нові ринки, оскільки вони підлягають торгівлі та передачі;

– зв'язок між правами інтелектуальної власності та договірними механізмами, такими як добровільні ліцензії, угоди про розподіл, передача прав, угоди про роялті та інші орієнтовані на ринок трансакції, позитивно формує темп і напрям інноваційних процесів;

– права інтелектуальної власності відіграють вирішальну роль на стику науки та інновацій. Якість усіх економік залежить від їхньої здатності здобувати, захищати, перекладати, комбінувати та застосовувати знання через нові перетини університетів, промисловості й уряду та державно-приватного партнерства. Права інтелектуальної власності відіграють все більш важливу роль у сприянні цим позитивним тенденціям.

Розглянуті переваги, що отримує суспільство в наслідок проведення політики захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності стосуються переважно двох рівнів – макроекономічного рівня та переваг галузевих ринків й окремих суб'єктів господарювання – мікроекономічного.

Макроекономічні переваги охорони інтелектуальної відображаються на національному рівні. Добре продумана політика захисту інтелектуальної власності стимулює економічне зростання на макроекономічному рівні. Деякі дослідники навіть стверджують, що існує пряма кореляція між національним профілем подачі патентів країни та її економічним процвітанням.

Ф. Гаррі зазначає, що зі зростанням значення знань як рушійної сили інновацій та економічного зростання у всьому світі, права інтелектуальної власності стають центральними в сучасній економіці. Він вказує: «Це особливо вірно в контексті поточних глобальних проблем, які включають... зміни клімату та проблеми державної політики, такі як охорона здоров'я та продовольча безпека. У всіх цих випадках людська творчість та винахідливість будуть суттєвими для пошуку рішень для сталого майбутнього, а права інтелектуальної власності є важливим інструментом для стимулювання та винагороди цієї творчості» [2].

Джозеф Шумпетер був одним з перших економістів двадцятого століття, які визнали фундаментальну важливість технологічних змін у сучасних економіках [3]. Зараз широко визнається, що технологічний прогрес і збільшення людського капіталу є основними двигунами економічного зростання в Сполучених Штатах та інших промислово розвинених країнах. Дослідження міжнародних експертів, таких як Джозеф Штраус [4] та Кіт Маскус [5], демонструє, що посилення захисту інтелектуальної власності в країнах, що розвиваються, зокрема в Бразилії, Китаї, Індії та Південній Африці, призвело до різкого збільшення прямих іноземних інвестицій, які, як вважають, сприяли економічному зростанню.

У звіті Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО) висвітлюється зміна моделей промислової діяльності як прямий результат використання заснованих на знаннях режимів привласнення інтелектуальної власності. У цьому звіті було зазначено, що для того, щоб країни «рухалися по траєкторії трансформації (до індустріалізації) потребували серйозних інвестицій у довгостроковій перспективі у фактори, що генерують знання (НДДКР, доступ до інтелектуальної власності через сплату патентів, роялті та ліцензійні збори за стратегічно цінні ноу-хау) [6].

Мікроекономічні переваги стосуються власників об'єктів інтелектуальної власності. Права інтелектуальної власності дозволяють перетворювати знання та інформацію в дохід. Статистичні дані щорічного звіту «Індикатори світової інтелектуальної власності» показують, що компанії розглядають заявки на патенти як економічну опору. Гаррі зазначає, що історія показала, що «компанії, які продовжують інвестувати в нові продукти та інновації під час економічної рецесії, матимуть найкращі позиції, щоб скористатися перевагами відновлення» [2].

Інвестиції в дослідження та розробки створюють нові ноу-хау. І вони складають економічну перевагу одного виробника порівняно з ноу-хау конкурентів. Ця конкурентна перевага сприяє кращій позиції на ринку і дозволяє компаніям отримувати дохід. Це створене ноу-хау має потенціал для перетворення в грошовий потік.

Компанія, яка успішно управляє правами інтелектуальної власності, може отримати величезні економічні вигоди. Справедливе і протилежне твердження, щодо нехтування управління правами інтелектуальної власності.

Сьогодні компаніям доводиться закріплювати свої нові позиції в економіці знань. У багатьох промислово розвинених країнах активи та виробничі позиції змінилися від матеріальних до нематеріальних – від традиційних факторів виробництва, таких як фінансові ресурси чи машини, до таких факторів, як знання та інформація. Зараз компанії використовують

інтелектуальну власність як важливий актив у бізнес-моделях, заснованих на знаннях. Крім того, щоб отримати вигоду від них, компанії повинні стежити за цим розвитком, використовуючи особливі режими привласнення, які визначаються специфічними функціями інтелектуальної власності. Вони підвищують свої шанси, впроваджуючи управління інтелектуальною власністю, узгоджуючи свої конкретні організаційні налаштування та реалізуючи адаптовану та адекватну стратегію. В економіці знань створення багатства базується на знаннях та інформації, а отже, і на нематеріальних ресурсах.

Перелік джерел посилання

1. Business and Industry Advisory Committee: Creativity, Innovation and Economic Growth in the 21 Century: An Affirmative Case for Intellectual Property Rights. *BIAC Discussion Paper*. 2003. URL:<http://biac.org/wp-content/uploads/2014/05/2004-01-29-AffirmativeCaseforIPR.pdf>.

2. Gurry Fr. Foreword in World Intellectual Property. *Indicators report*. URL:http://www.wipo.int/freepublications/en/intproperty/941/wipo_pub_941.pdf.

3. Menell P.S. Intellectual Property in the New Technological Age. Aspen Law & Business, 2012. 246 p.

4. Intellectual Property: General Theories Encyclopedia of Law and Economics 1999. URL: <http://encyclo.findlaw.com/1600book.pdf>.

5. Straus J. The Impact of the New World Order on Economic Development: The Role of the Intellectual Property Rights System, Review of intellectual property. L. 1. 2006. 124 p.

6. Maskus K How Intellectual Property Rights Could Work Better For Developing Countries And Poor People *The Commission On Intellectual Property Rights Workshop: Transcript of Session 5: Technology, Development And Intellectual Property Rights*. Feb. 21-22, 2002. London URL:http://www.iprcommission.org/papers/pdfs/Multi_Lingual_Documents/Multi_Lingual_Main_Report/DFID_Main_Report_Russian_RR.pdf.

**Харківський національний університет
радіоелектроніки**

**Кафедра економічної кібернетики та управління
економічною безпекою**

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

**матеріали
II Міжнародної науково-практичної
конференції**



**2 листопада 2021 року
м. Харків**

УДК 330.341; 338.24; 005 (06)

Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 2 листопада 2021 р.) / За заг. ред. Т. В. Полозової [та ін.]. Харків. ХНУРЕ. 2021. 189 с.

У збірнику містяться матеріали, що були подані на II Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта» (м. Харків, 2 листопада 2021 року).

Праці науковців охоплюють такі тематичні напрями досліджень: сучасні економічні теорії та історія економічної думки; світове господарство: нові виклики та інноваційні форми міжнародних економічних відносин; єдиний цифровий ринок Європейського союзу; економіка та управління національним господарством; розвиток сучасного підприємництва в умовах впливу та протидії гібридним загрозам; інформаційні технології в бізнесі: електронна комерція та віртуальна торгівля; економіка природокористування та сучасні проблеми охорони навколишнього середовища; демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика; бухгалтерський облік, аналіз і аудит: національні особливості та світові тенденції; сучасні математичні методи, моделі та інформаційні системи в економіці; фінанси, страхування та банківська справа; економіка підприємства та корпоративне управління; безпека бізнесу та модернізація бізнес-процесів; інновації в бізнес-освіті.

Для науковців, викладачів, аспірантів, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

УДК 330.341; 338.24; 005 (06)

*Автори є цілком відповідальними за висловлені ідеї, висновки та пропозиції.
Праці відтворюються безпосередньо з авторських оригіналів.
У разі використання матеріалів збірника посилання на авторів і видання обов'язкове.
Розповсюджувати та тиражувати без офіційного дозволу ХНУРЕ забороняється.*

ISBN 978-966-659-334-7

DOI: 10.30837/978-966-659-334-7

© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2021
© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2021
© Колектив авторів, 2021

ЗМІСТ

<i>David Cayla</i>	
THE ISSUES OF PUBLIC REGULATION OF COMPETITION.....	9
<i>Kolisnyk M.M.</i>	
MESURER LA MATURETE DU DEVELOPPEMENT DURABLE DIGITAL DES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES	13
<i>Kolupaieva I.V., Abdulsamad Al-Dhabab</i>	
INSTRUMENTS OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE COMPANY.....	16
<i>Kolupaieva I.V., Afolabi Ibrahim F.O.</i>	
MODELS OF ACCESSING CRISIS MANAGEMENT OF ENTERPRISES IN TERMS OF COVID-19.....	18
<i>Kolupaieva I.V., Polozov M.O.</i>	
TYPES OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN ENTERPRISE MANAGEMENT.....	21
<i>Kolupaieva I.V., Polozova O.O.</i>	
CLASSIFICATION OF ECONOMIC INFORMATION SYSTEMS.....	24
<i>Kolupaieva I. V., Shaposhnyk B. V.</i>	
THEORETICAL ASPECTS OF RISK ASSESSMENT IN THE SYSTEM OF ECONOMIC SECURITY OF ECONOMIC ENTITIES.....	26
<i>Kolupaieva I.V., Tkachenko A.G.</i>	
MECHANISM OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE: ECONOMIC ESSENCE AND ELEMENTS.....	29
<i>Ovsichenko Y.V., Boichenko M.Y.</i>	
SYSTEMATIZATION OF THE CREATIVE PROCESS IN MANAGEMENT.....	31
<i>Peresada O.V.</i>	
SHADOW COMPONENT OF ECONOMIC ACTIVITY: CONTENTS AND BASIC CONCEPTS.....	33
<i>Polozova T.V., Alzoubi Laith Abdel Karim Mohammad</i>	
FACTORS INFLUENCING THE INNOVATION AND INVESTMENT ACTIVITIES OF THE ENTERPRISE.....	36
<i>Polozova T.V., Kravchenko M.V.</i>	
STAGES OF FORMATION OF THE INVESTMENT STRATEGY OF THE ENTERPRISE.....	39
<i>Polozova T.V., Kyslichenko A.P.</i>	
INNOVATIVE POTENTIAL OF THE ENTERPRISES AS BASE OF ITS DEVELOPMENT.....	42
<i>Polozova T.V., Kutsenko Yu.A.</i>	
PECULIARITIES OF THE ADAPTATION MECHANISM OF ENTERPRISES TO THE CHALLENGES OF THE EXTERNAL ENVIRONMENT.....	45
<i>Polozova T.V., Mokhammed Rabeakh</i>	
FINANCIAL POTENTIAL OF THE ENTERPRISE: THEORETICAL ASPECTS	48
<i>Polozova T.V., Obeid Lara Hodor</i>	
EVALUATION OF ECONOMIC EFFICIENCY OF ENTERPRISE ACTIVITY: THEORETICAL ASPECTS.....	51
<i>Polozova T.V., Sheiko I.A.</i>	
PERSPEVCTIVES AND CHALLENGES OF DIGITAL DEVELOPMENT IN UKRAINE.....	54

<i>Pribylnova I.B., Muzychenko A.S.</i>	
METHODOLOGICAL APPROACHES TO ASSESSING THE VALUE OF A BUSINESS.....	57
<i>Pribylnova I.B., Pribylnov A.O.</i>	
IMPACT OF DIGITALIZATION ON THE ECONOMIC SECURITY OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES.....	59
<i>Sheiko I.A., Kurdenko O.V.</i>	
ANALYSIS OF FOREIGN DIRECT INVESTMENTS AND INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF UKRAINE.....	62
<i>Sheiko I.A., Nassuf Hamidou</i>	
ANALYSIS OF MULTI-CRITERIA PROJECT SELECTION TECHNIQUES.....	65
<i>Sheiko I.A., Storozhenko O.V.</i>	
ANALYSIS OF IT SECTOR DEVELOPMENT IN UKRAINE.....	68
<i>Sheiko I.A., Storozhenko O.V.</i>	
ROLE OF UKRAINIAN MACHINERY INDUSTRY IN EXPORT DIVERSIFICATION.....	71
<i>László Vértesy</i>	
MUNICIPAL FUNDING VEHICLES IN EUROPE.....	74
<i>Гришко С.В., Могилат В.А.</i>	
ЗОВНІШНІ КОМУНІКАЦІЇ БІЗНЕСУ В БЕЗПЕКОВОМУ ЛАНДШАФТІ.....	77
<i>Гришко С.В., Пивовар А.О.</i>	
КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ЯК ЕЛЕМЕНТ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ.....	79
<i>Діденко Є. В.</i>	
ІННОВАЦІЙНИЙ ДОСВІД ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.....	82
<i>Діденко Є.В., Косінов А.Л.</i>	
ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	85
<i>Діденко Є.В., Соломаха І.С.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	87
<i>Довгопол Н.В., Ігуменцева Н.В.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ВЗАЄМВІДНОСИНАМИ ПРОЄКТНОЇ ГРУПИ У ПРОЦЕСІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	89
<i>Довгопол Н.В., Мамедов Руфат Гаїб огли</i>	
КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	92
<i>Кириї В.В., Башкатов В.А.</i>	
КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	94
<i>Кириї В.В., Водолажченко Д.С.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ НЕЧІТКИХ ДАНИХ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ТРАНСПОРТНИХ ШЛЯХІВ.....	96
<i>Кириї В.В., Міщеріна Н.В.</i>	
КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	98

<i>Кирий В.В., Фастов М.М.</i>	
СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	101
<i>Костін Ю.Д., Швидкий В.А.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ СЦЕНАРНОГО ПІДХОДУ В РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ.....	103
<i>Курденко О.В., Піунова Є.Д.</i>	
ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	106
<i>Курденко О.В., Ступак О.М.</i>	
ЗНАЧЕННЯ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ У СТРАТЕГІЧНОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	109
<i>Мурзабулатова О.В., Пономарьов С.В.</i>	
ПІДХОДИ ДО ФОРМУЛЮВАННЯ ПРИНЦИПІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	112
<i>Мусієнко В.О., Клименко Д.О.</i>	
ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНИХ РИЗИКІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ЕНЕРГОЗБУТОВИХ КОМПАНІЙ.....	115
<i>Мусієнко В.О., Мандзіна В.І.</i>	
ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	117
<i>Мусієнко В.О., Образкова І.В.</i>	
МЕТОДИ АНАЛІЗУ НАПРЯМУ ІНВЕСТУВАННЯ.....	119
<i>Мусієнко В.О., Шаповалов О.В.</i>	
СТРАТЕГІЯ FİNTECH В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ.....	122
<i>Полозова Т.В., Бессараб Д.І.</i>	
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СКЛАДУВАННЯ У ТОРГОВЕЛЬНІЙ ЛОГІСТИЦІ ПІДПРИЄМСТВА.....	125
<i>Полозова Т.В., Бобко Н.В.</i>	
СХЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕВІЗНОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ.....	127
<i>Полозова Т.В., Гаджієва Саміра Анар кизи</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМАНДИ ПРОЕКТУ.....	130
<i>Полозова Т.В., Сабіров С.С.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ТА СКЛАД СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	132
<i>Полозова Т.В., Сеїдова Г.М.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	135
<i>Прібильнова І.Б., Калінін К.М.</i>	
ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАЦОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ.....	137
<i>Прібильнова І.Б., Шаповалов О.В.</i>	
ЗАВДАННЯ І МЕТОДИ ПРОГНОЗУВАННЯ НТП НА РІЗНИХ СТАДІЯХ ЙОГО РОЗВИТКУ.....	140
<i>Синіговець О.М.</i>	
РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ БІЗНЕС-ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	143

Кириї В.В.,

*к.е.н., доцент кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою,
Харківський національний університет радіоелектроніки*

Фастов М.М.,

*студент,
Харківський національний університет радіоелектроніки*

СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Фактори, які впливають на рішення про те, який тип захисту шукати (патентів, торгових марок, авторських прав, комерційних таємниць тощо) і де його шукати, є складними і будуть сильно залежати від контексту, в якому приймаються рішення. Державні та приватні установи розглядатимуть одні й ті ж фактори, але зважують їх за різними критеріями. Глобальна стратегія патентування не означає спроби патентувати всюди. Наприклад, власник патенту може розділити країни світу на країни, де винахід може бути виготовлений, і країни, де винахід буде проданий. Отже, першим кроком у розробці стратегії ІВ є документування, які технології вже існують в організації, які технології розробляються та які партнерські відносини можливі. Тоді можна буде розумно обрати найкращі способи захисту інтелектуальної власності для підвищення її цінності, чи то для комерційних чи гуманітарних цілей.

Підприємства насамперед орієнтовані на отримання прибутку для своїх власників та акціонерів. Тому приватний сектор частіше використовує захисні та наступальні стратегії патентування, отримуючи множину патентів з вузько сформульованими претензіями. В такому випадку, патентні портфелі підприємств стратегічно використовується для забезпечення захисту інтересів та прибутку. На це вказує і наявна залежність глобальної економіки від іноземних заявок, що є підґрунтям діяльності транснаціональних компаній.

Місія державного сектору полягає у створенні загального добробуту. Стратегія патентування держави зосереджується на більш широко сформульованих заявах, які охоплюють технологію або процес, метод або техніку, наприклад техніку генетичної трансформації. Такі типи патентів, якщо вони мають відповідну стратегічну ліцензію, забезпечують ефективний розвиток, широке поширення та максимальний суспільний вплив технологічного прогресу саме у відповідності з місією державного сектора щодо забезпечення збільшення суспільних інтересів [1].

Що стосується інтелектуальної власності, то управління зв'язком публічної та приватної власності має вирішальне значення. На суспільне надбання насправді можна покладатися і навіть використовувати його для полегшення та збереження доступу до технологій.

Захисні публікації та дослідницькі матеріали, що є суспільним надбанням, можуть бути варіантами в рамках більш широкого набору стратегій управління інтелектуальною власністю, включаючи варіанти патентування, комерційної таємниці, захисту товарних знаків та договорів про заставу. Все перераховане вище можна використовувати в різних комбінаціях, щоб знайти баланс між захистом і доступністю, що сприяє розвитку технологій і постійним інноваціям. Вибір стратегічного варіанту залежить від прагматичного та реалістичного розуміння природи суспільного надбання.

Перелік джерел посилання

1. Integrating Intellectual Property Rights and Development Policy: Final Report of the Commission on Intellectual Property Rights. Commission on Intellectual Property Rights. 2012. DFID: London. <http://www.iprcommission.org>.

2. Hope J. 2007. Open Source Licensing. *In Intellectual Property Management in Health and Agricultural Innovation: A Handbook of Best Practices* / eds. A Krattiger, R.T. Mahoney, L. Nelsen, et al. MIHR: Oxford, U.K., and PIPRA: Davis, U.S.A. <http://www.iphandbook.org/handbook/ch02/p06/>.